

LA PLUJA NO ENS HA FET DESISTIR

VII Jornada de Filosofia a Secundària (Manresa)

Mercè García Farreras

Xavier Valls Rota

Coordinació del PFS (Professorat de Filosofia a Secundària de la Catalunya Central)

*“Pensar, viure i estimar. Els infinitius essencials”*¹ El Professorat de Filosofia a la Catalunya Central, ha celebrat la **VII Jornada de Filosofia a Secundària**, acollida per la ciutat de Manresa, a través de la Regidoria d’Ensenyament, posant-nos totes les facilitats, tant espais com en infraestructures.

En aquesta VII edició ens aplegarem unes quatre-centes cinquanta persones, provinents de deu centres educatius de la demarcació territorial Central: Ins La Plana, de Vic; Ins Cal Gravat, de Manresa; Ins Pere Fontdevila, de Gironella; Ins Guillem Catà, de Manresa; Ins Lacetània, de Manresa; Ins Lluís de Peguera, de Manresa; Ins Pius Font i Quer, de Manresa; La Salle, de Manresa; Ins Gerbert d’Aurillac, de St Fruitós de Bages i Ins Tona, de Tona

El tarannà que inspira aquesta jornada, és portar la Filosofia fora de les aules i escampar-la per les nostres àgores: places

i carrers². Invitar la ciutadania a participar-hi barrejant-se amb el nostre alumnat. Aquest plantejament sempre té el risc d’haver d’estar pendents de la climatologia. En totes les ocasions anteriors, ens havia acompanyat un temps assolellat, primaveral; però en aquesta setena hem trencat la norma. El divendres 24, es va llevar rúfol i persistentment plujós. De cop i volta, vam haver de canviar els espais oberts del Passeig Pere III, per la Plaça Porxada, el Centre Cultural del Casino i l’espai del Monestir de les Caputxines. Però la pluja no ens va aturar!

A les nou trenta, amb un xic de retard, un dels coordinadors del Grup de Professorat de Filosofia, Xavier Valls; i la Regidora d’Ensenyament de l’Ajuntament de Manresa, Sra Mercè Rosich; van donar el tret de sortida:

“Pensar és aprendre a ser lliure, responsable i honrat. Pensar és esforç i inconformisme vers el món però també vers un ma-

¹ Josep Maria Esquirol entrevistat per Eva Piquer. Acte de cloenda del Cosmògraf 2018. Auditori de la Plana de l’Om, 30 de novembre, Manresa

² Mercè García Farreras. SurtdeCasa El digital de Cultura de Proximitat / Entrevista / Bet Altarriba, 17.05.2018.- “La filosofia ha de sortir més a l’àgora, s’ha de fer més visible”. Blog Filosofia, Professorat de la Catalunya Central. Publicat el 24 setembre 2018 per xvalls2

teix. *Pensar és dubtar i criticar, no altivament ni presumptuosament, sinó desitjant el bé comú. Pensar és tenir temps de poder fer-ho. Pensar no és repetir ni reproduir. Pensar és activar tot allò de noble que hi ha en l'ésser humà, perquè pensar és també sentir i intuir. La frase de Descartes no és certa totalment: no es tracta de "penso, per tant existeixo", sinó de "penso, per tant visc". Viure és trobar el propi camí i evitar permanentment la temptació de tot allò que és fàcil. La cosa fàcil és no pensar ... Pensar és tant divertit i important com tu mateix, com tu mateixa, com tothom*"³ Tenim reptes i moviments socials transformadors, que demanen el vostre i nostre compromís: el feminisme, l'ecologisme i posar fre al feixisme. Intentem formar-nos com a ciutadana lliures i crítics. Pensar ja és actuar.

Després d'un breu esmorzar, van començar les dues franges de Tallers. Cada alumne/a n'havia pogut escollit dos a classe de Filosofia, sota la condició de *números clausus*: no hi havia adscripció en bloc. Els grups resultants de vint o vint-i-cinc alumnes, eren barrejat d'alumnat amb procedència diversa

Taller d'Autodefensa per a dones, coordinat pel SIAD Montserrat Roig i la monitora Mercè Rubio. Totes tenim eines per defensar-nos: compartim-les! Vine amb roba còmoda.

Busquem paridòlies, prof. Josep M. Chaves. Les paridòlies són un fenomen perceptiu generat per un afany extrem del nostre cervell per trobar racionalitat en un món que no ho és, produint l'efecte contrari: se'ns pot aparèixer la imatge de Crist en una torrada. Caldrà portar mòbil, cercar paridòlies per la ciutat, fotografiar-les i, finalment, comentar-les en grup.

Un altre món és possible, prof. Íngrid Illa. Identificar els principals reptes mundials i plantejar-se: Un altre món és possible? Dinàmica de grup. Escriure-ho en un pòsit i engan-

³ Nora K i Vittorio Hösle, *El café dels filòsofs morts* (p.8/9). Ed. Barcanova, 1a. Barcelona, 1997

xar-ho en la representació "gegant" del planeta Terra.

Meditació a l'aula, prof. Núria Masmiquel. Eina per treballar l'atenció plena. A partir d'ella farem un incís a temes com la consciència, el llenguatge, el pensament o el dualisme. entre d'altres.

Presó Stanford, prof. Francesc García. Debat sobre el mal en l'ésser humà a partir d'un documental que explica l'experiment fet per un psicòleg als Estats Units.

Dilemes morals, prof. Anna Gomà. Es tracta de plantejar situacions concretes en les que podem prendre diferents decisions i veure quins valors orienten la nostra decisió.

Penja una idea, prof. Irene Alerm. Dona un nou sentit a les paraules dels diaris, fes un collage que provoqui un canvi en el teu entorn.

FiloAcció, prof. Olga Mateo. Demanarem a gent, que escriguin alguna experiència, algun aprenentatge vital i que ho vulguin compartir. Després, entre tots, els llegim en veu alta i ho comentem.

FotofiloManresa, prof. Pere Sobrerroca. Les imatges que prenem amb els nostres mòbils ens poden fer qüestionar coses. En aquest taller volem reflexionar a través d'instantànies, que prendrem pels carrers de Manresa i que compartirem al compte d'Instagram #jornadesfilosofiques7

Què en penses?, prof. Mercè Garcia. Entrevistar i gravar en vídeo (mòbil) ciutadans/es del carrer, a partir de frases que triareu i els mostrareu. Al final de l'acció, en traureu conclusions.

Taller de rap, prof. Tama Kettar. Preparar la lletra (denúncia) d'un tema de rap i cantar-lo, amb el suport de nois del món del rap que ens faran una demostració.

Aforismes al carrer, prof. Ramon Moix i Maria Verdaguer. Realització d'un aforisme FILOSÒFIC amb bona presentació. Tindreu llibres i materials per utilitzar. Després cada participant el penjarà en les cordes habilitades a la Plaça.

Pels voltants de la una, havia de començar l'espectacle de cloenda, a càrrec de l'actor vigatà: Xevi Font. La pluja persistia! Sembla condemnar les possibilitats d'èxit d'aquell monòleg preparat amb ironia reflexiva. Però quan ens semblava palpar el desastre, aquest no va arribar. L'alumnat pacientment es va asseure al terra humit sota els porxos, en Xevi es va en-

fil·lar sobre dues caixes de fruita i va començar a parlar-nos, fent emergir en cada un de nosaltres: silenci, atenció, somriures, rialles, reflexions i un llarg -llarguíssim- aplaudiment. El mateix monòloguista, de nou transformat en ciutadà, ens va comentar: "Quan he arribat i he vist el panorama de pluja i adolescents, he pensat que seria la catàstrofe. Però ha anat francament molt bé!".

A dos quarts de dues, la cloenda l'ha posà el Director dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat, a la Catalunya Central, Sr. Lluís Cerarols. Company i professor de Filosofia en excedència. Encara ens ressona la seva veu: "Us emporteu més que l'experiència acadèmica d'una Jornada de Filosofia. De fet marxeu amb la Filosofia que us acompanyarà tota la vida. Incorporeu-la! Perquè necessitem la reflexió crítica per obrir i viure en espais de llibertat. Aquesta tasca no té fi! Felicitats i ens retrobem a la VIII Jornada."⁴

Per acabar aquesta crònica, ens permetreu, lector o lectora, invitar-vos a pensar-hi: Cal que tinguis en compte que la filosofia no es pot estudiar com s'estudia una fórmula de química o una llista de mots d'una llengua estrangera. L'única manera d'aprendre filosofia és filosofant, de la mateixa manera que només llegint s'aprèn a llegir i sols caminant s'aprèn a caminar. Gilles Deleuze ens deia que: "Cadascú ha d'aprendre a pensar per si mateix i que, per tant, ensenyar no és comunicar, ni informar, sinó discórrer".

⁴ Lluís Cerarols i Manel Codina, *Camí del mar. Vuit diàlegs amb la filosofia*. Edicions de l'Albí. Berga, 2019